

تعداد صفحه : 4	ساعت شروع : 8 صبح	رشته : ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی تخصصی
نام و نام خانوادگی :	1399 / 03 / 31	تاریخ امتحان:	سال سوم آموزش متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور نوبت خرداد ماه سال 1399	
ردیف	سؤالات	(پاسخ نامه دارد)	نمره

	الف) معنی و مفهوم شعر و نثر (6 نمره)		
	اشعار و عبارت های زیر را به نثر ساده و روان امروزی بنویسید .		
0/25	جهان پیش چشمش چو یک بیشه شد	1	
0/25	گل ، دفتر اسرار خداوند گشوده است	2	
0/25	و آن رعد بین که نالد چون عاشق کئیب	3	
0/25	در آسمان و زمین ، هول کرده بود کمین	4	
0/5	در حال فراغ خلوتی راست آید .	5	
0/5	چون به مقام خویش باز آمد ، سفره خواست تا تناولی کند .	6	
0/5	جهان را « سر به سر آینه می دان »	7	
0/75	خورشید ز ابر تیره دهد روی گاه گاه	8	چونان حصاری ای که گذر دارد از رقیب
0/75	دوست دارد یار ، این آشفتگی	9	کوشش بیهوده به از خفتگی
1	چو صیبتش در افواه دنیا فتاد	10	تزلزل در ایوان کسرا فتاد
1	بر تیر جورتان ز تحمل سپر کنیم	11	تا سختی کمان شما نیز بگذرد
	ب) معنی واژه (2 نمره)		
	در اشعار و عبارت های زیر ، معنی واژه های مشخص شده را بنویسید .		
0/25	به بادآفره این گناهم مگیر	12	
0/25	سر از زانوی تعبّد بر نگرفتم .	13	
0/25	از اطراف و اکناف گیتی آگاهم	14	
0/25	آن گاه بط با قبای سفید سر از آب بیرون کرد .	15	
0/25	گفت طوطی را : « چه خواهی ارمغان »	16	
0/25	حال آنکه من غافل شدم ، طرّار وصله ربود .	17	
0/25	سرانجام داماد گرامی ، متعلّقان را به منزل خود منتقل کرد .	18	
0/25	نه همچو من که هر نفس از باد زمهریر	19	
	پ) خود آزمایی (3 نمره)		
0/25	مصراع « گهی ابلیس گردد گاه آدم » در ستایش و توصیف دل است یا مذمت آن ؟	20	
0/5	عبارت « مستی رند را سیم دادند که سنگ زنند . » بیانگر چیست ؟	21	
0/5	در بیت زیر ، "صخره" و "دریا" نماد چه چیزهایی هستند ؟	22	
	« شما چقدر صبور و چقدر خشم آگین حضورتان چو تلاقی صخره با دریاست »		
« ادامه سؤال ها در صفحه دوم »			

تعداد صفحه : 4	ساعت شروع : 8 صبح	رشته : ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی تخصصی
نام و نام خانوادگی :	1399 / 03 / 31	تاریخ امتحان:	سال سوم آموزش متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور نوبت خرداد ماه سال 1399	
ردیف	سؤالات	(پاسخ نامه دارد)	نمره

0/5	23	آیه « اِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا » با کدام یک از مصرع های زیر ارتباط معنایی دارد ؟ الف) لاله در خون تپیده می آید ب) از پی هر شکست پیروزی است ج) موجۀ این محیط طوفان زاست د) در عدم هم زعشق بویی هست
0/5	24	در بیت زیر ، مفهوم کنایی « گیاه بام شدن » چیست ؟ « دانه پنهان کن ، به کلی دام شو غنچه پنهان کن ، گیاه بام شو »
0/75	25	شاعر رثای « سالگرد » چرا به رادمردان کربلا رشک می برد ؟
(ت درک مطلب (4 نمره)		
0/25	26	توصیه شاعر در بیت « نکته ای کان جَست ناگه از زبان الف) سخن مثل تیر ، سریع است . ب) بی هدف نباید تیر انداخت . ج) قبل از سخن گفتن باید درباره آن اندیشید . د) سخن نیکو مثل تیر بر دل می نشیند .
0/5	27	با توجه به عبارت « از یک طرف خوش حال بودی و از طرف دیگر یگه می خوردی که ای دل غافل ، عمر عزیز چه زود می گذرد ! » ، مفهوم کنایی « یگه خوردن » را بنویسید .
0/5	28	منظور سعدی از بیت « ای که پنجاه رفت و در خوابی مگر این پنج روز در یابی » چیست ؟
0/5	29	معنی عبارت های زیر را به نثر ساده بنویسید .
0/5		الف) « خسرو و بزرگان و مَعْنی ها و اهل طرب در کرجی ها نشستند . »
0/5		ب) « زلیخا خواست که ملامت را بر ایشان غرامت کند . »
0/5	30	مقصود شاعر از « مگر کم از خاکیم ؟ / نفس کشید زمین ، ما چرا نفس نکشیم ؟ » چیست ؟
0/5	31	پیام عبارت زیر را بنویسید .
0/5	32	« مکر و غدر همیشه نامحمود بوده است و هر که در آن قدمی گذارد ، آخر رنج آن به روی او رسد . » با توجه به ابیات زیر به سوالات پاسخ دهید . چون بتابد آفتاب معرفت از سپهر این ره عالی صفت هر یکی بینا شود بر قدر خویش باز یابد در حقیقت صدر خویش
0/25		الف) این دو بیت به کدام وادی اشاره می کند ؟
0/5		ب) منظور از « بر قدر خویش بینا شدن » چیست ؟
« ادامه سؤال ها در صفحه سوم »		

سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی تخصصی	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: 8 صبح	تعداد صفحه: 4
مدت امتحان: 90 دقیقه	سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: 1399 / 03 / 31	نام و نام خانوادگی:
دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور نوبت خرداد ماه سال 1399		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	
ردیف	سؤالات	(پاسخ نامه دارد)	
	نمره		

	ث) تاریخ ادبیات و دانش های ادبی (3 نمره)												
0/25	33	کدام اثر متعلق به « جمال میر صادقی » نیست ؟											
		الف) دیوار	ب) بیاض سفر										
		ج) دوآلپا	د) هراس										
0/25	34	در بیت « بر این کبود ، غریبانه زیستم چون ابر	تمام هستی خود را گریستم چون ابر » ، کدام آرایه به کار رفته										
		است ؟	الف) تشبیه										
		ب) تلمیح	ج) کنایه										
		د) متناقض نما											
0/25	35	جاهای خالی را کامل کنید .											
0/25		الف) سراینده « منظومه گلشن راز » ، است .											
0/25		ب) از دیدگاه حماسی ، اسفندیار را می توان با در حماسه یونان قیاس کرد .											
0/25	36	کدام یک از عبارات زیر درست و کدام نادرست است ؟											
0/25		الف) درون مایه غزلیات فخرالدین عراقی را اغلب عشق و عرفان تشکیل می دهد . ☐ درست ☐ نادرست											
0/25		ب) هسته یا طرح داستان در واقع جهت فکری و ادراکی نویسنده را نشان می دهد . ☐ درست ☐ نادرست											
0/25		ج) ستایش آزادی و آزادگی ، جهاد ، هجرت و ... از ویژگی های ادبیات انقلاب اسلامی است . ☐ درست ☐ نادرست											
0/25	37	در هر یک از عبارات های زیر کدام یک از گزینه های داخل کمانک صحیح است ؟											
0/25		الف) خَلَق المعانی ثانی لقب است . (کمال الدین اصفهانی - رودکی سمرقندی)											
0/25		ب) « قصص الانبیا » از نمونه های نثر است . (فنی - مرسل)											
0/75	38	هر یک از آرایه های ستون « ب » در کدام یک از بیت های ستون « الف » به کار رفته است ؟ (در ستون « ب » یک مورد اضافی است .)											
		<table border="1"> <thead> <tr> <th>« ب »</th> <th>« الف »</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1- جناس</td> <td>الف) در عدم هم ز عشق بویی هست</td> </tr> <tr> <td>2- تشبیه</td> <td>ب) در خرابی جای می سازم به رنج</td> </tr> <tr> <td>3- اغراق</td> <td>ج) دو چشمش به سان دو نرگس به باغ</td> </tr> <tr> <td>4- ایهام</td> <td>مژده تیرگی برده از پَر زاغ</td> </tr> </tbody> </table>		« ب »	« الف »	1- جناس	الف) در عدم هم ز عشق بویی هست	2- تشبیه	ب) در خرابی جای می سازم به رنج	3- اغراق	ج) دو چشمش به سان دو نرگس به باغ	4- ایهام	مژده تیرگی برده از پَر زاغ
« ب »	« الف »												
1- جناس	الف) در عدم هم ز عشق بویی هست												
2- تشبیه	ب) در خرابی جای می سازم به رنج												
3- اغراق	ج) دو چشمش به سان دو نرگس به باغ												
4- ایهام	مژده تیرگی برده از پَر زاغ												
	ج) شعر حفظی (2 نمره)												
0/25	39	برای جای خالی گزینه مناسب انتخاب کنید .											
		سلسله موی دوست حلقه بلاست	هر که در این حلقه نیست ، فارغ ازین ماجراست										
		الف) دست	ب) داغ										
		ج) مَهر	د) دام										
	« ادامه سؤال ها در صفحه چهارم »												

تعداد صفحه : 4		ساعت شروع : 8 صبح		رشته : ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی		سوالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی تخصصی	
نام و نام خانوادگی :		1399 / 03 / 31		تاریخ امتحان:		سال سوم آموزش متوسطه	
مدت امتحان : 90 دقیقه		دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور نوبت خرداد ماه سال 1399					
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir							
ردیف	سوالات		(پاسخ نامه دارد)				نمره

0/25	جای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید .	40
0/5	الف) شاه نشین من تکیه گه خیال توست ب) بی ته هر کس به لب گشایه مصرع دیگر هر یک از بیت های زیر را بنویسید .	41
0/5	رُخش از دل هرگز مشویا	
0/5	الف) ب) الهی آتش عشقم به جان زن	
0/5	گر تن زخم خامش کنم ، ترسم که فرمان بشکنم	
« دلت گرم و امیدت بر خداوند »		

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی تخصصی		رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: 1399 / 03 / 31
دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور نوبت خرداد ماه سال 1399		ساعت شروع: 8 صبح
ردیف		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir
راهنمای تصحیح		
<p>الف) معنی و مفهوم شعر و نثر (6 نمره)</p> <p>در تصحیح این بخش، نظر همکاران محترم صائب است. (به معانی مشابه نمره تعلق می گیرد.)</p>		
1	دنیا پیش چشمش تاریک شد. (0/25) - ص 10	
2	گل، مانند دفتری است که رازهای خداوند را نشان می دهد. (0/25) - ص 87	
3	و آن صدای رعد را گوش کن که همچون عاشقی غمگین، گریه و زاری می کند. (0/25) - ص 153	
4	در همه جا (آسمان و زمین) ترس و وحشت حاکم شده بود. (0/25) - ص 159	
5	در خلوت و محرمانه باید این موضوع را بگویم. (0/5) - ص 53	
6	وقتی که به جایگاه خویش (منزل) برگشت (0/25) سفره خواست تا غذایی بخورد. (0/25) - ص 136	
7	تمام دنیا را مانند آینه ای فرض کن (تمام دنیا مانند آینه ای است). (0/5) - ص 113	
8	خورشید همانند ابر تیره، گاه گاهی چهره نشان می دهد (0/25) همانند زندانی ای که گاه گاهی بر زندانبانش گذر می کند (0/25) و خود را نشان می دهد. (0/25) - ص 153	
9	یار (معشوق، خدا) این پریشانی را دوست دارد (0/25) تلاش بی فایده و بی هدف، بهتر از تنبلی و خوابیدن و بی عاری است. (0/5) - ص 131	
10	زمانی که آوازه و شهرتش (تولد پیامبر اکرم ^(ص)) در زبان های مردم افتاد (0/5) زلزله ای در کاخ بزرگ ساسانیان (کسری) افتاد. (0/5) - ص 4	
11	در مقابل ظلم و ستم شما که همچون تیری پرتاب می شود، صبر می کنیم (0/5) تا این که محکمی و دشواری کمان های شما هم تمام شود. (0/5) - ص 140	
<p>ب) معنی واژه (2 نمره) (هر واژه 0/25 نمره)</p>		
	12- مکافات (0/25) - ص 17	13- عبادت کردن، پرستش (0/25) - ص 58
	14- اطراف (0/25) - ص 121	15- مرغابی (0/25) - ص 123
	16- تحفه، هدیه (0/25) - ص 129	17- دزد (0/25) - ص 137
	18- وابستگان (0/25) - ص 143	19- سرمای سخت (0/25) - ص 156
<p>پ) خودآزمایی (3 نمره) (به پاسخ های مشابه نمره تعلق می گیرد.)</p>		
20	توصیف دل. (0/25) - ص 115	
21	بیانگر مزدور بودن و پستی برخی انسان ها که برای کسب پول دست به هر کاری می زنند. (0/5) - ص 48	
22	صخره: نماد انسان های صبور (0/25) و دریا: نماد انسان های خشمگین (0/25) - ص 85	
23	گزینه «ب» درست است. (از پی هر شکست، پیروزی است) (0/5) - ص 84	
24	دور از دسترس و توجه بودن (کسی یا چیزی که مورد توجه نباشد). (0/5) - ص 133	
«ادامه راهنمای تصحیح در صفحه دوم»		

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی تخصصی		رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی
سال سوم آموزش متوسطه	ساعت شروع: 8 صبح	تاریخ امتحان: 1399 / 03 / 31
دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور نوبت خرداد ماه سال 1399		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir
ردیف	راهنمای تصحیح	
25	زیرا جوانمردان صحرای کربلا به خدا عشق می ورزند (0/25) و در راه خدا و برای کسب رضایت او تمام زندگی و هستی خود را از دست دادند. (0/5) - ص 149	
ت (درک مطلب (4 نمره)		
26	گزینه « ج » درست است. (قبل از سخن گفتن باید درباره آن اندیشید.) (0/25) - ص 131	
27	به خود آمدن، متوجه شدن. (0/5) - ص 142	
28	غنیمت دانستن فرصت عمر (0/5) - ص 57	
29	الف) پادشاه و بزرگان قوم و آوازخوانان و نوازندگان، همگی در قایق ها نشسته اند. (0/5) - ص 94 ب) زلیخا تصمیم گرفت که سرزنش های آنان را تلافی نماید (معامله به مثل کند). (0/5) - ص 110	
30	مگر ما از خاک ضعیف تربیم (خاک، رشد و بالندگی به وجود می آورد) زمین (در فصل بهار) دوباره زنده می شود، ما هم باید همچون خاک، رشد و بالندگی داشته باشیم. (0/5) - ص 159	
31	عاقبت ناپسند حيله و فریب. گرفتار شدن انسان های فریب کار در دام خودشان. (0/5) - ص 55	
32	الف) وادی سوم، وادی معرفت (0/25) ص 126 ب) با توجه به ظرفیت خویش، آگاهی می یابد. (0/5) - ص 126	
ث (تاریخ ادبیات و دانش های ادبی (3 نمره)		
33	گزینه « ب » درست است. بیاض سفر (0/25) - ص 25	
34	گزینه « الف » درست است. تشبیه (0/25) - ص 83	
35	الف) شیخ محمود شبستری (0/25) - ص 113 ب) آشیل (0/25) - ص 7	
36	الف) درست (0/25) - ص 69 ب) نادرست (0/25) - ص 20 ج) درست (0/25) - ص 75	
37	الف) کمال الدین اصفهانی (0/25) - ص 155 ب) مرسل (0/25) - ص 34	
38	الف) با شماره « 4 » (ایهام) (0/25) - ص 82 ب) با شماره « 1 » (جناس) (0/25) - ص 124 ج) با شماره « 3 » (اغراق) (0/25) - ص 147	
ج (شعر حفظی (2 نمره)		
39	گزینه « د » درست است. دام (0/25) - ص 65	
40	الف) چشم (0/25) - ص 32 ب) خنده (0/25) - خون (0/25) - ص 150	
41	الف) ای که میان جان من، تلقین شعرم می کنی (0/5) - ص 117 ب) شرر زان شعله ام بر استخوان زن (0/5) - ص 150	
« خدا قوت همکار محترم »		جمع نمره: 20